

Helsingfors/Mariehamn 10.2.2023**Nr 11/23****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
11.1.2023, nr 11/2023.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om ändring och temporär ändring av kommunalskattelagen för landskapet Åland, antagen av lagtinget 11.1.2023.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Genom landskapslagen höjs grundavdraget genom att avdragets nedtrappningsgrad sänks. Hushållsavdraget kan under skatteåren 2022-2027 göras enligt vissa avvikande grunder för kostnader för avstående från oljeuppvärmning samt för hushålls-, omsorgs- och vårdarbete. Dessutom införs för 2023 ett särskilt hushållsavdrag på basis av elenergiräkningar. I kommunalskattelagen görs även vissa kompletteringar och förtydliganden, vilka föranleds av att ändringar i beskattningen i riket som föranleds av social- och hälsovårdsreformen inte ska träda i kraft på Åland.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapet tillkommer enligt 18 § 5 punkten i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet och kommunerna tillkommande skatter, medan rikets lagstiftande organ enligt 27 § 36 punkten i sagda lag förbehållits skattelagstiftningen i övrigt.

Lagändringen ska tillämpas redan vid beskattningen för 2023, och de avvikande ändringarna gällande hushållsavdraget redan för skatteåret 2022. Lagändringarna får således en retroaktiv verkan. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att grundlagen inte innehåller något generellt förbud mot retroaktiv skattelagstiftning. Enligt 15 § i Finlands grundlag är vars och ens egendom tryggad och

en retroaktiv skattelag innebär ett ingripande mot detta skydd av egendom. Grundlagsutskottet har konstaterat att man utifrån allmänna rättsprinciper, såsom kraven på förutsägbarhet och skälighet, kan formulera en utgångspunkt enligt vilken skattelagstiftning med retroaktiv verkan ska undvikas. Utskottet har konstaterat att det trots detta kan finnas sådana särdrag i enskilda fall som gör det möjligt att anta retroaktiv skattelagstiftning (GrUU 1/2009 rd). De nu aktuella ändringarna är till fördel för de skattskyldiga. För kommunerna innebär ändringarna minskade skatteintäkter. I landskapslagens förarbeten (lagförslag nr 10/2022-2023) anges dock att eftersom landskapsregeringen har för avsikt att föreslå en kompensation till kommunerna motsvarande 70 procent av den totala förlusten av skatteintäkter som orsakas av resekostnads- och grundavdraget, kommer den sammantagna ekonomiska effekten för kommunerna att bli positiv. Det förutsätts att ett separat lagförslag om kompensation ska lämnas till lagtinget senare. Ålandsdelegationen avger denna dag ett separat utlåtande över den avsedda landskapslagen. Med hänvisning till det ovan sagda torde det inte finnas hinder för retroaktiv tillämpning av landskapslagen.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen finner att landskapslagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi, Leino-Sandberg och Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare